

На основу члана 43. став 3. Закона о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 и 53/95) и члана 29.Статута општине Сврљиг на седници одржаној 28.4.2006. године, а на предлог Завода за заштиту природе Србије, доноси

О Д Л У К У
О ЗАШТИТИ СПОМЕНИКА ПРИРОДЕ
"Пећински систем Језава"

Члан 1.

"Пећински систем Језава" ставља се под заштиту као споменик природе и сврстава у II категорију заштите као природно добро од великог значаја (у даљем тексту: Споменик природе "Пећински систем Језава").

Члан 2.

Споменик природе "Пећински систем Језава" налази се у Источној србији, на североисточном делу планине Калафата, односно северозападном делу Сврљишких планина, у атару села Копајкошаре, општина Сврљиг и обухвата 12 целих катастарских парцела (2016, 2017, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2039, 2040 и 2042) у КО Копајкошара, а обухвата укупну површину заштите од 04.40,10 ха.

Члан 3.

На површини терена који је извојен за заштиту установљава се режим заштите III степена, који подразумева "селективно и ограничено коришћење природних богатстава и контролисане интервенције и активности у простору уколико су усклађене са функцијама заштићеног природног добра или су везане за наслеђене традиционалне облике обављања привредних делатности и становања укључујући и туристичку изградњу".

На заштићеној површини Споменика природе "Пећински систем Језава", у смислу одржавања, уређења и развоја природног добра, режим заштите III степена подразумева следеће мере:

1. Забрањује се

- Експлоатација минералних и неминералних сировина, на целом заштићеном простору, осим ако се не ради о стратешким сировинама, при чему одлуку доноси надлежни државни орган у складу са Законом о рударству,
- Примарна прерада и предконцентрација сировина, осим у случају стратешких интереса, при чему се утврђују посебни услови заштите животне средине,
- Дипонување јаловине, комуналног, индустријског и другог отпада и вишкова земље са откопа на заштићеном подручју,
- Вршење радова на простору које је означено као гео наслеђе (унутрашњост пећине и простора код пећинског улаза),
- Свака промена постојеће морфологије терена и свака измена динамике, положаја и режима хидролошке основе простора, без сагласности надлежних институција,
- Чиста сеча, крчење шума и кресање лисника,
- Насељавање врста животиња страних за природни живи свет овог простора, у слободном простору,
- Извођење хидролошких радова без сагласности Завода и Стараоца,

- Сакупљање и стављање у промет врста из Уредбе о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне,
- Лов,
- Изградња нових саобраћајница, осим уколико нису предвиђене просторним и урбанистичким планом, или гранским основама које су усаглашене са режимом заштите подручја,
- Изградња свих нових објеката, изузев за потребе затечених домаћинстава, уз посебне услове

2. Дозвољава се:

- Коришћење простора са досадашњом наменом, дефинисаном катастарским оператом,
- Коришћење шума на основу шумарске дознаке, односно у складу са шумским основама и плановима,
- Изградња овјеката и извођење радова који су у функцији заштите и презентације заштићеног природног добра, према условима које издаје Завод за заштиту природе Србије,
- Задржавање постојећих траса путева и стаза.

У унутрашњости пећине установљава се ежим заштете II степена, који подразумева "ограничено и строго контролисано коришћење природних богатстава, док се активности могу вршити у мери која омогућава унапређење стања и презентацију природног добра без последица по његове примарне вредности". На овом простору прописују се следеће мере:

1. Забрањује се:

- Улазак у пећину без дозволе и знања стараоца,
- Радови и активности у пећини и на заштићеном простору који могу довести до оштећења морфолошких (оштећење пећинског накита), хидролошких, седиментолошких, палеонтолошких, биоспелеолошких и микроклиматских одлика пећине,
- Сакупљање билолошког материјала осим у научне сврхе,
- Узнемиривање слепих мишева и птица у репродуктивном периоду,
- Узимање фосила, палеонтолошких налаза, примерака слећих мишева и других врста, осим у сврху научног истраживања

2. Дозвољава се:

- Научно-истраживачка делатност из домена природних наука везаних за спелеологију, уз дозволу и сагласност Завода за заштиту природе Србије и стараоца.
- Посете пећини организованих мањих група (10-15 посетилаца) у сврху извесне контролисане едукације, без икаквих других активности осим проласка кроз пећину, уз сагласност стараоца.

Члан 4.

Заштита и развој Споменика природе "Пећински систем Језава" спроводи се према Програму заштите и развоја (у даљем тексту: Програм).

Програм садржи: циљеве и приоритетне активности и задатке на спровођењу режима заштите из члана 3. ове одлуке, задатке у спровођењу научно-истраживачких активности,

задатке на уређењу и премању Споменика природе, средства потребна за реализацију овог Програма, као и начин обезбеђења средстава.

Програм се доноси за период од пет година, а остварује годишњим програмом који садржи задатке и послове који се реализују у текућој години, динамику њиховог искоришћавања и исину потребних средстава.

На Програм сагласност даје орган локалне самоуправе надлежан за послове заштите животне средине.

Члан 5.

О Споменику природе "Пећински систем Језава" стара се ЈП "Србијашуме" (у даљем тексту: Старалац).

Члан 6.

Старалац у обављању послова старања о Споменику природе "Пећински систем Језава" обезбеђује спровођење прописаних режима заштите и очувања природног добра, доноси Програм и годишњи програм заштите и развоја, а све у сарадњи са органом локалне самоуправе надлежним за послове заштите животне средине.

Старалац подноси извештај о остваривању програма из члана 4. ове одлуке до 15 децембра за текућу годину органу локалне самоуправе надлежном за заштиту животне средине.

Члан 7.

Старалац у обављању послова заштите и развоја Споменика природе "Пећински систем Језава" обезбеђује обележавање овог споменика природе, уз сарадњу органа локалне самоуправе надлежног за послове заштите животне средине и доноси правила унутрашњег реда у циљу ефикасније заштите овог Споменика природе.

Актом из става 1. овог члана уређују се правила за спровођење режима заштите и развоја, а нарочито: постављања информативних и других ознака, мере заштите приликом обављања научних истраживања и извођења истражних радова, услови за обављање дозвољених делатности и посебне мере и ограничења у спровођењу режима заштите.

Правила одређена актом из става 1. овог члана и друге походне информације за спровођење режима заштите Старалац је дужан да на погодан начин јавно огласи, тако да буду доступна корисницима и посетиоцима.

Члан 8.

Средства за заштиту и развој Споменика "Пећински систем Језава" обезбеђују се из средстава у буџету Старалца, у буџету Општине и из других извора у складу са законом.

Члан 9.

Старалац ће, у сарадњи са органом локалне самоуправе надлежном за послове заштите животне средине, донети Програм у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове одлуке, а годишњи програм у року од 90 дана од дана ступања на снагу Програма.

До доношења Програма, Старалац може послове заштите и развоја обављати према Привременом програму заштите и развоја који доноси у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове одлуке, такође у сарадњи са органом локалне самоуправе надлежном за послове заштите животне средине.

Члан 10.

Планови и програми уређења простора. шумске, ловне, водопривредне пољопривредне и друге основе и програми који обухватају подручје где се налази ово заштићено природно добро усагласиће се са Програмом из члана 4. ове Одлуке, као и режимима заштите прописаним овом Одлуком.

Члан 11.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу града Ниша".

Број: 633-3/06-01
У Сврљигу, 28.4.2006. год.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ СВРЉИГ

ПРЕДСЕДНИК
Мзрковић Милинко с.р.